

INFORMĀCIJA PAR DISKUSIJU

TIESISKUMS MAKSĀTNESPĒJĀ – VESELĪGAI TAUTSAIMNIECĪBAI

I PANĒLDISKUSIJA “MAKSĀTNESPĒJA UN TIESISKUMS”

Maksātnespējas joma ir viens no būtiskiem uzņēmējdarbības vides elementiem. Godīgs, caurskatāms un prognozējams maksātnespējas process rada drošu uzņēmējdarbības vidi un veicina valsts kopējo ekonomisko izaugsmi un labklājību.

Latvijas maksātnespējas sistēma pēdējo astoņu gadu laikā ir būtiski reformēta, panākot to, ka maksātnespējas regulējums Latvijā kopumā atbilst starptautiskajai labajai praksei. Tomēr regulējums netiek pienācīgi piemērots un maksātnespējas sistēma Latvijā tiek masveidā izmantota negodprātīgi. Uz to norāda gan uzņēmēju aptaujas, gan arī Ārvalstu investoru padomes Latvijā un *Deloitte* pētījums. Tajā ir konstatēts, ka maksātnespējas procesu ļaunprātīgas izmantošanas dēļ Latvijas tautsaimniecība astoņu gadu laikā ir cietusi vismaz 600 miljonus eiro lielus zaudējumus. Viens no šīs situācijas galvenajiem iemesliem ir valsts institūciju nespēja adekvāti reaģēt uz maksātnespējas procesā iesaistīto personu prettiesisku rīcību.

Maksātnespējas jomā valdošo tiesiskuma problēmu dēļ ir nopietni apdraudēta investīciju vide un Latvijas tautsaimniecības ilgtermiņa attīstība. Lai novērstu būtiskus zaudējumus tautsaimniecībai un tuvotos *OECD* valstu labklājības līmenim, ir nepieciešamas kvalitatīvas izmaiņas likumu piemērošanā: gan maksātnespējas procesu uzraudzībā, gan tiesu darbā, gan ekonomisko noziegumu apkarošanā.

Paneli tiks pārrunāti šādi jautājumi:

1. Kādi ir iemesli masveidīgai un organizētai maksātnespējas sistēmas ļaunprātīgai izmantošanai un kādi ir iemesli valsts nespējai uz to adekvāti reaģēt?
2. Kādai ir jābūt valsts lomai tiesiskuma nodrošināšanā maksātnespējas procesā?
3. Kādi ir īstermiņa un ilgtermiņa risinājumi tiesiskuma nodrošināšanai maksātnespējas procesā?

II PANĒLDISKUSIJA “MAKSĀTNESPĒJA KĀ UZŅĒMUMU GLĀBŠANAS IESPĒJA”

Par maksātspējas atjaunošanu:

Starptautiskā prakse ir pierādījusi, ka finansiālās grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšana ļauj kreditoriem atgūt lielāku līdzekļu daļu, nekā uzņēmuma likvidācija (bankrots). Lai uzņēmuma glābšana izdotos, ir nepieciešami ekonomiski priekšnoteikumi, juridiski līdzekļi, kā arī uzņēmuma vadības un kreditoru savstarpēja uzticība un sadarbība.

2008.gadā Latvijā tika ieviesta uzņēmumu restrukturizācijas procedūra tiesiskās aizsardzības process (TAP). Līdz šim šo procedūru ir izmantojuši 1249 uzņēmumi, taču mazāk kā 1% gadījumu tā ir beigusies ar maksātspējas atjaunošanu. Pārejos gadījumos uzņēmums ir nonācis maksātnespējā.

Zemā uzņēmumu glābšanas efektivitāte ir saistīta ar to, ka TAP bieži tiek izmantots negodprātīgiem mērķiem, tādā veidā graujot kreditoru uzticību šim instrumentam. TAP tiek uzsākti novēloti un tiem trūkst ekonomiska pamatojuma. Lai gan uzņēmumu glābšana bieži ir atkarīga no pašiem uzņēmējiem, svarīga ir arī valsts politika un rīcība. Piemēram, tiesiskais regulējums, tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbs, novēršot TAP negodprātīgu izmantošanu, Valsts ieņēmumu dienesta, kā kreditora, rīcība sadarbojoties ar finansiālās grūtības esošiem uzņēmumiem, valsts iesaistīšanās TAP popularizēšanā, finansējums mazo un vidējo uzņēmumu restrukturizācijas konsultācijām.

Paneli tiks pārrunāti šādi jautājumi:

1. Kā skaidrojama restrukturizācijas procedūru nelielā popularitāte un zemā efektivitāte?
2. Vai esošais normatīvais regulējums ir pietiekams efektīvai uzņēmumu atveseļošanai?
3. Kādi līdzekļi jāizmanto, lai paaugstinātu restrukturizācijas procedūru efektivitāti?